

### บทที่ 3

#### การตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว

##### 3.1 มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2550 ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2549 เห็นชอบการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี พ.ศ. 2550 กระทรวงสาธารณสุขจึงออกมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

##### 3.2 ด้านนโยบาย

กระทรวงสาธารณสุขมีภารกิจในการดำเนินการตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

##### 3.3 แนวทางการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขได้มีภารกิจให้ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ โดยมีกิจกรรมสำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การตรวจสอบภาพประจำปี
- 2) บริการด้านการรักษาพยาบาล
- 3) บริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- 4) การเฝ้าระวังโรค

##### เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมายที่มารับบริการด้านการตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพ

- กลุ่มผู้ที่ประสงค์จะทำงาน (กลุ่มแรงงาน) ต้องเข้าสู่ระบบการตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพทุกคน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2550
- กลุ่มผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว (หมายถึงบิดา/มารดา สามี/ภรรยา บุตรของแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน) การตรวจสอบภาพและ/หรือประกันสุขภาพให้เป็นไปตามความสมัครใจหากประสงค์จะตรวจสอบภาพเพียงอย่างเดียวได้ แต่ถ้าจะเข้าสู่ระบบการประกันสุขภาพ

ต้องได้รับการตรวจสุขภาพด้วย อัตราค่าตรวจสุขภาพคนละ 600 บาท และค่าประกันสุขภาพ 1,300 บาท/คน/ปี โดยการประกันสุขภาพใช้สิทธิประโยชน์เดียวกับแรงงานต่างด้าว กลุ่มผู้ติดตามแรงงานต่างด้าวนี้ให้หน่วยบริการพิจารณาดำเนินการตามแนวทางข้างต้นตามความเหมาะสม

### 3.3.1 การประกันสุขภาพ

(1) กำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนและประสงค์จะทำงานเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพทุกคน อัตราค่าใช้จ่ายคนละ 1,300 บาท โดยการประกันสุขภาพมีระยะเวลาคุ้มครอง 1 ปี โดยแรงงานต่างด้าวจะต้องร่วมจ่ายในการรับบริการครั้งละ 30 บาท ทั้งนี้ มีเป้าหมายหลักเพื่อให้มีการควบคุมป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นระบบและเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ของผู้ใช้แรงงาน รวมถึงจะเป็นการประกัน ค่ารักษาพยาบาลให้กับสถานพยาบาลผู้ให้การรักษาพยาบาล อีกทางหนึ่งด้วย

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ให้แรงงานต่างด้าวตรวจสุขภาพและชำระค่าประกันสุขภาพสำหรับแรงงานต่างด้าวก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้สามารถทำงานได้

(2) งบประมาณในการดำเนินงาน งบประมาณขั้นต่ำ/คน/ปี เท่ากับ 1,900 บาท โดยแบ่งเป็น ค่าบริการในการตรวจ และประเมินสุขภาพ 600 บาท และค่าประกันสุขภาพ 1,300 บาท และผู้มีสิทธิจะต้องร่วมจ่าย ในการเข้ารับบริการครั้งละ 30 บาท ยกเว้นบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฝ้าระวังโรค ไม่ต้องจ่ายค่าบริการครั้งละ 30 บาท โดยกำหนดงบประมาณขั้นต่ำในการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค อัตรา 1,300 บาท/คน/ปี แบ่งเป็น

1. ค่ารักษาพยาบาล 964 บาท จำแนกเป็น
  - ผู้ป่วยนอก 499 บาท
  - ผู้ป่วยใน 415 บาท
  - ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง 50 บาท
2. ค่าบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 206 บาท
3. ค่าบริหารจัดการ 130 บาท

#### (3) สิทธิประโยชน์

3.1 สิทธิประโยชน์ ครอบคลุมการบริการทางการแพทย์ ต่อไปนี้  
การตรวจรักษาโรคและฟื้นฟูสภาพทั่วไป

1. การตรวจ วินิจฉัย บำบัดรักษา การคลอดบุตรรวมทั้งการดูแลทารกแรกเกิด ตั้งแต่ วันคลอด จนถึงอายุ 28 วัน การฟื้นฟูสภาพทางการแพทย์ จนถึงสิ้นสุดการรักษาตลอดจนการแพทย์ทางเลือกที่ผ่านการรับรองของคณะกรรมการประกอบโรคศิลปะ

2. การถอนฟัน (รวมถึงการผ่าหรือถอนฟันคุด) การอุดฟัน การขูดหินปูน
3. บริการอาหารและห้องผู้ป่วยสามัญ
4. ยาและเวชภัณฑ์ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ
5. การจัดส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างสถานพยาบาล

#### **การรักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง**

การรักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูงตามเงื่อนไขค่าใช้จ่ายที่คณะทำงานประกันสุขภาพตรวจสอบสุขภาพ และรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าว ส่วนกลางกำหนด

#### **กรณีอุบัติเหตุฉุกเฉิน**

กรณีอุบัติเหตุฉุกเฉินสามารถใช้บริการในสถานพยาบาลที่ขึ้นทะเบียนประกันคน โดยทั้งนี้จังหวัด/กรมการแพทย์ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ยกเว้น

แรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล ให้ใช้บริการในสถานพยาบาลที่แต่ละจังหวัดกำหนดในจังหวัดชายฝั่งทะเล 22 จังหวัดได้และให้สถานพยาบาลที่ให้บริการเรียกเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (Diagnosis Related Group: DRG) ซึ่งคำนวณอัตราการจ่ายจากค่าน้ำหนักสัมพัทธ์ที่ปรับตามจำนวนวันนอน (Adjusted Relative Weight: Adj.RW) ในอัตรา 1 Adj.RW = 10,300 บาท

#### **การส่งต่อผู้ป่วยเพื่อการรักษาระหว่างสถานพยาบาล**

กรณีที่สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนประกันคนไว้ส่งต่อผู้ป่วย (แรงงานต่างด้าว) ไปยังสถานพยาบาลแห่งอื่นเพื่อการรักษาพยาบาล จะต้องตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาพยาบาล กรณีส่งต่อภายในจังหวัดให้เป็นข้อตกลงของจังหวัด ในการกำหนดอัตราการตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น หากการส่งต่อผู้ป่วยเป็นการส่งต่อออกนอกเขตพื้นที่จังหวัด การตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาพยาบาลให้จ่ายตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (Diagnosis Related Group: DRG) ซึ่งคำนวณอัตราการจ่ายจากค่าน้ำหนักสัมพัทธ์ที่ปรับตามจำนวนวันนอน (Adj.RW) ในอัตรา 1 Adj.RW = 10,300 บาท และสถานพยาบาลต้องทำหนังสือขออนุญาต พร้อมแนบรูปถ่ายแรงงาน 2 ใบ ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง ในกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่กรมการแพทย์กำหนด กรณีจังหวัดอื่นๆ ส่งต่อผู้ป่วยมารักษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร การตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้จ่ายตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (Diagnosis Related Group: DRG) ซึ่งคำนวณอัตราการจ่ายจากค่าน้ำหนักสัมพัทธ์ที่ปรับตามจำนวนวันนอน (Adj.RW) ในอัตรา 1 Adj.RW = 10,300 บาท เช่นเดียวกัน

กรณีเป็นการส่งต่อไปยังสถานพยาบาลแห่งอื่นซึ่งไม่ได้ร่วมโครงการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว เช่น โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลเอกชน เป็น

ต้น การตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้จ่ายตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (Diagnosis Related Group: DRG) ซึ่งคำนวณอัตราการจ่ายจากค่าน้ำหนักสัมพัทธ์ที่ปรับตามจำนวนวันนอน (Adj.RW) ในอัตรา 1 Adj.RW = 10,300 บาท

### การดำเนินการประกันสุขภาพกรณีแรงงานต่างด้าวย้ายที่อยู่

กรณีแรงงานต่างด้าวย้ายที่อยู่ข้ามเขตจังหวัด ให้นายจ้าง/แรงงานต่างด้าวแจ้งย้ายออก ที่สำนักทะเบียนในพื้นที่ที่แรงงานต่างด้าวจดทะเบียนไว้ และแจ้งขอเปลี่ยนนายจ้าง หรือแจ้งย้ายที่อยู่นายจ้างกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดนั้นๆ เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว จึงแจ้งที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพร้อมแนบเอกสารการแจ้งย้ายที่อยู่ทั้งหมด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้องเก็บบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวไว้ แล้วทำหนังสือแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแห่งใหม่ที่แรงงานต่างด้าวย้ายไปประกันตน พร้อมดำเนินการโอนเงินในส่วนของการประกันสุขภาพให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่รับช่วงประกันสุขภาพต่อไป ตามสัดส่วนเวลาที่เหลืออยู่ วงเงินในการคิดสัดส่วนการโอน ใช้จำนวน 1,120 บาท (หักค่าใช้จ่ายสูงและค่าบริหารจัดการ) หาด่วนด้วยจำนวนเวลาเอาประกันคือ 365 วัน ทั้งนี้ สิทธิในการรักษาพยาบาล ขณะยังไม่มีการ โอนเงินให้ใช้สิทธิที่สถานพยาบาลแห่งเดิมไปก่อน

### 3.2 ชุดสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ที่ไม่คุ้มครอง มีดังนี้

1. โรคจิต
2. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาและสารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด
3. ผู้ประสบภัยจากรถ ที่สามารถใช้สิทธิตาม พรบ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
4. การรักษาภาวะมีบุตรยาก
5. การผสมเทียม
6. การเปลี่ยนเพศ
7. การกระทำใดๆ เพื่อความสวยงาม โดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
8. การตรวจ วินิจฉัย และรักษาใดๆ ที่เกินความจำเป็นและข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
9. โรคเดียวกันที่ต้องใช้ระยะเวลาการรักษาตัวในโรงพยาบาลประเภทคนไข้ไม่เกิน 180 วัน ยกเว้นหากมีความจำเป็นต้องรักษาต่อ เนื่องจากมีภาวะแทรกซ้อนหรือข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
10. การรักษาที่ยังอยู่ในระหว่างการค้นคว้าทดลอง
11. การรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยการล้างไต (Peritoneal Dialysis) และ การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Haemodialysis)
12. ยาต้านไวรัสเอดส์ ยกเว้นกรณีเพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก

13. การเปลี่ยนอวัยวะ (Organ Transplant)

14. การทำฟันปลอม

3.3 บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคที่ได้รับการคุ้มครอง ประกอบด้วย

1. ให้มีและใช้สมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวในการดูแลสุขภาพแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง
2. การตรวจและดูแลเพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ตลอดจนการให้บริการดูแลหลังคลอด
3. การตรวจสุขภาพกลุ่มเสี่ยง
4. การให้ยาต้านไวรัสเอดส์ กรณีเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก
5. การวางแผนครอบครัว
6. การเยี่ยมบ้าน (Home Visit) และการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Health Care)
7. การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการ ในระดับบุคคลและครอบครัว
8. การให้คำปรึกษา (Counseling) สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ
9. การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก ได้แก่ การตรวจสุขภาพช่องปาก แนะนำด้านทันตสุขภาพ การให้ฟลูออไรด์เสริม ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ
10. การควบคุมป้องกันโรค

### 3.3.2 การตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว

1. บริการตรวจสุขภาพ และออกใบรับรองแพทย์ให้แก่แรงงานต่างด้าว ให้สถานพยาบาลที่รับประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวดำเนินการตรวจสุขภาพและเป็นผู้เก็บค่าตรวจสุขภาพ และค่าประกันสุขภาพเอง ในอัตราค่าตรวจสุขภาพคนละ 600 บาท ค่าประกันสุขภาพ 1,300 บาท

2. การตรวจสุขภาพจำแนกผลการตรวจเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ผู้ที่มีผลการตรวจสุขภาพปกติ

ประเภทที่ 2 ผู้ที่ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่มีภาวะติดเชื้อหรือการเจ็บป่วยด้วยโรคที่จะต้องควบคุม ได้แก่ วัณโรค โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง ซิฟิลิส และโรคพยาธิลำไส้ ให้ทำการรักษาต่อเนื่อง

ประเภทที่ 3 ผู้ที่ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ เนื่องจาก

1. สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน โดยอยู่ในดุลพินิจของแพทย์
2. เป็นโรคต้องห้ามมิให้ทำงาน คือ

- (1) วัณโรคระยะติดต่อ
- (2) โรคเรื้อนในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม
- (3) โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม
- (4) โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3
- (5) การติดสารเสพติดให้โทษ
- (6) พิษสุราเรื้อรัง
- (7) โรคจิต จิตฟั่นเฟือน หรือปัญญาอ่อน

โดยจะระบุไว้ในผลการตรวจเป็นประเภทที่ 3 ไม่สามารถอนุญาตให้ทำงานได้ หรืออยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวได้

3. การดำเนินการตรวจสุขภาพและควบคุมมาตรฐานการตรวจสุขภาพ รวมการตรวจรักษาโรค ที่ควบคุมให้ครบวงจร ดังนี้

(1) เอกซเรย์ปอดทุกคน หากผลการเอกซเรย์สงสัยว่าเป็นวัณโรคให้ตรวจเสมหะยืนยัน หากได้ผลบวก ให้จัดอยู่ในประเภทที่ 3 เป็นโรคต้องห้ามทำงาน

(2) เจาะโลหิตหาเชื้อซิฟิลิส เชื้อโรคเท้าช้าง (ไมโครฟิลาเรีย) การตรวจพบเชื้อทั้ง 2 โรค ยังไม่ถือว่าเป็นโรคต้องห้ามทำงาน จัดอยู่ในประเภทที่ 2 ให้ติดตามรักษา แต่หากมีอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม หรือเป็นซิฟิลิสระยะที่ 3 จัดอยู่ในประเภทที่ 3

(3) เก็บปัสสาวะตรวจหาสารแอมเฟตามีนทุกคน (Screening Test) หากได้ผลบวกให้จัดไว้ในประเภทที่ 3 การทำ Screening Test เป็นการป้องปรามมิให้เสพยาการรับประทานยา DEC เพื่อการควบคุม โรคเท้าช้าง หรือยาบางประเภท อาจมีผลต่อการตรวจปัสสาวะทำให้ False Positive ได้ (หากผลการตรวจ Positive ถ้าแรงงานต่างด้าวมีความประสงค์จะตรวจยืนยันซ้ำสามารถทำได้โดยให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง)

(4) หากเป็นเพศหญิงต้องเก็บปัสสาวะเพื่อทดสอบการตั้งครรภ์ ก่อนไปเอ็กซเรย์และก่อนรับประทานยา DEC

(5) การตรวจร่างกายอื่น ๆ ตามแต่ดุลพินิจของแพทย์ผู้ตรวจจะเห็นสมควร

(6) ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ารับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน (DEC) 300 มิลลิกรัม (Single Dose) ทุกคน โดยรับประทานต่อหน้า และทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างหลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมง หากผลการตรวจพบโรคเท้าช้าง แต่ไม่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้จัดอยู่ในประเภท 2 ให้การรักษาโดยใช้ยา DEC รับประทาน 300 มิลลิกรัม ครั้งเดียว ทุก 6 เดือนจนครบ 2 ปี และผลการตรวจเลือด 2 ครั้งสุดท้ายไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง การขอรับสนับสนุนยา DEC ในเขตกรุงเทพมหานครขอรับสนับสนุนจาก สำนักอนามัย

กรุงเทพมหานคร หรือกลุ่มโรคเท้าช้าง กรมควบคุมโรค และสำนักงานป้องกันและควบคุมโรค ที่ 1 ในภูมิภาคขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่อยู่ในเขตนั้น ๆ

(7) การตรวจสภาวะโรคเรื้อรัง หากพบผลการตรวจผิดปกติแต่ไม่มีอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้ระบุเป็นประเภท 2 ให้ตรวจยืนยันและรักษาฟรี ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามรักษาตามระบบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย ซึ่งมีระบบติดตามรักษาเอง

(8) ให้รับประทานยาอัลเบนดาโซล 400 มิลลิกรัม ทุกสัปดาห์ เพื่อควบคุมโรคพยาธิลำไส้

อนึ่ง สถานพยาบาลควรเก็บปีศาจตรวจก่อนดำเนินการตรวจรายการอื่น ๆ เนื่องจากหากให้แรงงานต่างด้าวรับประทานยา DEC ก่อนเก็บปีศาจตรวจ อาจมีผลทำให้เกิด False Positive ในการทดสอบหาสารแอมเฟตามีน หรือหากเป็นแรงงานหญิงที่ไม่ทราบว่าตั้งครรภ์อาจมีผลต่อเด็กในครรภ์ได้ และการรายงานผลการตรวจสุขภาพ แพทย์จะต้องตรวจสอบข้อมูลในทะเบียนประวัติ และในใบรับรองแพทย์ว่าตรงกัน แล้วลงผลการตรวจ ลงชื่อ ประทับตราสถานพยาบาลบนเอกสารใบรับรองแพทย์ ทั้งต้นฉบับและสำเนา โดยกำชับให้นายจ้าง/แรงงานต่างด้าวว่า ใบรับรองแพทย์มีอายุ 60 วัน ให้รีบดำเนินการนำไปขอใบอนุญาตทำงานกับสำนักงานจัดหางานจังหวัด

- กรณีผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท 1 หรือ 2 ) ให้สถานพยาบาลมอบใบรับรองแพทย์ที่ใส่ซองปิดผนึก และลงนามกำกับพร้อมประทับตราสถานพยาบาลแล้ว มอบให้แรงงานต่างด้าวไว้เป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาตทำงานกับกระทรวงแรงงาน ในกรุงเทพมหานครจัดส่งผลการตรวจสุขภาพทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใบรับรองแพทย์ฉบับจริงขอให้สถานพยาบาลจัดส่งให้กรมการจัดหางานเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

- กรณีไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท 3 โรคต้องห้ามมิให้ทำงาน) สถานพยาบาลไม่ต้องมอบใบรับรองแพทย์ให้แรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครให้จัดส่งใบรับรองแพทย์ ไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ 507 ซอยสวนพลู เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 ในส่วนภูมิภาคจัดส่งที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียง ดำเนินการควบคุมดูแล และให้สถานพยาบาลให้การรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไป

### 3.3.3 การเตรียมการตรวจสอบสุขภาพ

1. สถานพยาบาลที่ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ ให้ดำเนินการโดยสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน โดยต้องเป็นสถานพยาบาล ที่เข้าร่วมดำเนินโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้กรมการแพทย์กำหนด โดยให้เป็นไปตามเขตการแบ่งพื้นที่ตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและกรมการแพทย์ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แรงงานต่างด้าวต้องตรวจสอบสุขภาพ ณ สถานพยาบาลในจังหวัดที่ได้รับอนุญาตทำงานเท่านั้น ยกเว้น แรงงานต่างด้าวประเภทกิจการประมงทะเล ให้ดำเนินการ โดยสถานพยาบาลของรัฐที่ได้ก็ได้ ในเขต 22 จังหวัดชายฝั่งทะเล และแรงงานต่างด้าวประเภทกิจการก่อสร้างให้ดำเนินการโดยสถานพยาบาลของรัฐในจังหวัดที่ กรมการ จัดหางาน/จัดหางานจังหวัด กำหนดให้ทำงานเท่านั้น
  2. ใช้แบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดสำหรับการตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าวเท่านั้น
  3. รายการที่แรงงานต่างด้าว ต้องนำมาประกอบการตรวจสอบสุขภาพ มีดังนี้
    - 1) บัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย/บัตรอนุญาตทำงาน หรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร.38/1) หรือบัตรประกันสุขภาพเดิม
    - 2) ค่าตรวจสอบสุขภาพ จำนวน 600 บาท
    - 3) ค่าประกันสุขภาพ จำนวน 1,300 บาท
  4. ให้สถานพยาบาลติดประกาศ ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบว่าเป็นสถานที่ตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าว ควรประสานวางระบบการตรวจสอบสุขภาพร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นายจ้าง สถานประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว และเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ และเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อม และอำนวยความสะดวกให้การดำเนินการตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
  5. การตรวจสอบสุขภาพต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันนั้น (ใบรับรองแพทย์ กำหนดให้ใช้ได้ 60 วัน นับตั้งแต่วันที่ตรวจร่างกาย) หลังจากแรงงานต่างด้าวตรวจสอบสุขภาพเสร็จ ให้สถานพยาบาลแจ้งวัน มารับผลการตรวจสอบสุขภาพ (ใบรับรองแพทย์) กับแรงงานต่างด้าว
- หากกรณีผลการตรวจสุขภาพพบประเภท 2
- ในกรุงเทพมหานคร แต่ละสถานพยาบาลที่ตรวจสอบสุขภาพและรับประกันสุขภาพ ดูแลรักษาต่อเอง หรือดำเนินการตามที่กรมการแพทย์กำหนด
- ในส่วนภูมิภาคสถานพยาบาลแต่ละจังหวัด ดูแลรักษาต่อเองหรือจัดส่งให้สถานพยาบาลในเครือข่ายรับผิดชอบติดตามให้การรักษาต่อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายแต่ละจังหวัด



### หากกรณีผลการตรวจสอบภาพพบประเภท 3

ให้ประทับตราอย่างสีแดงว่า ต้องส่งกลับในใบรับรองแพทย์ในเขตกรุงเทพมหานครให้จัดส่งใบรับรองแพทย์ไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ 507 ซอยสวนพลู เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 ในส่วนภูมิภาคจัดส่งที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียง และสถานีตำรวจท้องที่นั้นๆ ดำเนินการควบคุมดูแล และให้สถานพยาบาลให้การรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไป

6. ให้สถานพยาบาลที่ตรวจสอบภาพทุกแห่งสรุปรายงานผลการตรวจสอบภาพทุก 2 สัปดาห์ตามระบบรายงานที่ส่วนกลางกำหนด ในส่วนภูมิภาคส่งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในกรุงเทพมหานครส่งให้ กองแผนงาน กรมการแพทย์ เพื่อรายงานมายังสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ประมวลข้อมูลในภาพรวมต่อไป

### 3.3.4 การตรวจและการกรอกใบรับรองแพทย์

1. เลขที่ ใช้เลขที่บัตรผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล (OPD Card)
2. สถานที่ตรวจ พิมพ์ชื่อสถานพยาบาลในแบบฟอร์มหรือประทับตรา
3. ทำบัตรประจำตัวผู้ป่วยนอก ระบุชื่อแรงงานต่างด้าว และที่อยู่ โดยตรวจสอบจากบัตรประจำตัวบุคคล ที่ไม่มีสัญชาติไทย และทะเบียนคนต่างด้าวที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยออกให้
4. สัญชาติและเชื้อชาติ สัญชาติพม่า ให้ระบุด้วยว่ามีเชื้อชาติอะไร เช่น เชื้อชาติพม่า มอญ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ เป็นต้น
5. ที่อยู่ต่างประเทศ ให้ระบุชื่อเมืองคร่าวๆ เพื่อผลทางด้านระบาดวิทยาและเส้นทางที่หลบหนีเข้าเมือง เช่น เมียวดี เกาะสอง ทวาย มะละแหม่ง
6. การสรุปผลการตรวจ
  - (1) สุขภาพสมบูรณ์ดี หมายถึง ผลการตรวจปกติทุกอย่าง
  - (2) ผ่านการตรวจสอบสุขภาพ แต่ต้องติดตามผลการตรวจยืนยัน รักษา หมายถึง ผลการตรวจผิดปกติ เนื่องจากมีภาวะติดเชื้อหรือเจ็บป่วยด้วยโรคที่จะต้องควบคุม และให้ตรวจยืนยันและรักษาเฉพาะโรค
  - (3) ไม่ผ่าน หมายถึง ผลการตรวจผิดปกติ ตามโรคต้องห้ามทั้ง 7 โรค หรือ ผิดปกติ และไม่ยอมให้ตรวจยืนยันและรักษา หรือสุขภาพไม่แข็งแรงเนื่องจากป่วยด้วยโรคอื่น ๆ หรือโรคประจำตัวเรื้อรัง ให้ระบุสาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสุขภาพ

### 3.3.5 การควบคุมป้องกันโรคในแรงงานต่างด้าว

1. ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ารับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน(DEC) 300 มิลลิกรัม (Single dose) ทุกคนทุก 6 เดือน โดยรับประทานต่อหน้า ในวันที่มีการตรวจสุขภาพ และทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง หลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมง โดยยา DEC ขอรับการสนับสนุนได้ในเขตกรุงเทพมหานครขอรับการสนับสนุน จากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร กลุ่มโรคเท้าช้าง กรมควบคุมโรค และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 ในภูมิภาคขอรับการสนับสนุนจาก สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่อยู่ในเขตนั้นๆ หากผลการตรวจพบโรคเท้าช้างแต่ไม่ปรากฏอาการ ที่เป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้จัดอยู่ในประเภท 2 ให้การรักษาโดยใช้ยา DEC รับประทานครั้งละ 300 มิลลิกรัม Single dose ทุก 6 เดือน จนครบ 2 ปี และผลการตรวจเลือด 2 ครั้งสุดท้าย ไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง
2. การตรวจสถานะโรคเรื้อน หากผลการตรวจสถานะโรคเรื้อนผิดปกติ แต่ไม่มีอาการ เป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้แยกเป็นประเภท 2 ให้ตรวจยืนยัน และรักษาฟรี ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามรักษาตามระบบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย ซึ่งมีระบบติดตามรักษาเอง
3. ให้รับประทานยาอัลเบนดาโซล 400 มิลลิกรัมทุกวัน ในการตรวจสุขภาพ เพื่อควบคุมโรคพยาธิลำไส้

### 3.3.6 การเฝ้าระวังโรคในแรงงานต่างด้าว

1. แจ้งให้ คปสอ. (Cupboard) ทุกแห่งเฝ้าระวังโรคแรงงานต่างด้าวที่อพยพ หรือที่อยู่เป็นชุมชน โดยกำหนดกลุ่มรายงานเป็น 2 กลุ่ม คือ
  - (1) กลุ่มที่ 1 กลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัด เช่น กรรมกร คนรับใช้ เกษตรกรรม คนงาน ประมง ผู้ลี้ภัย ที่ไม่มีใบต่างด้าว หรือบัตรประชาชนและมีหรือไม่มีที่อยู่แน่นอน
  - (2) กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาได้รับการรักษาในจังหวัดรวมทั้งนักท่องเที่ยว เมื่อรักษาแล้วกลับประเทศของตน
2. คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ( คปสอ.) (Cupboard) ทุกแห่งเฝ้าระวังโรคแรงงานต่างด้าว โดยรายงานโรคทางระบาดวิทยา ตามแบบฟอร์มรายงาน 506, 507 รวมทั้งโรคปวดข้อ ออกผื่น (Chikungunya) และกาฬโรค หรือโรคที่กลับมาระบาดซ้ำ ยกเว้นโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ โรคไม่ติดต่อ และโรคเอดส์
3. ให้สอบสวนโรคผู้ป่วยทุกราย กรณีที่พบว่ามีภาวะระบาดของโรค

### 3.3.7 การจัดเครือข่ายและรูปแบบการให้บริการ

ใช้รูปแบบหน่วยบริการตามแนวทางของโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับคนไทย

1. สถานพยาบาลของเอกชนที่เข้าร่วมดำเนินโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับแรงงานต่างด้าว ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) เป็นสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 2) เป็นสถานพยาบาล ที่เข้าร่วมดำเนินโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในคนไทยแล้ว

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรมการแพทย์ กำหนดให้มีระบบการตรวจสอบคุณสมบัติสถานพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละปี

2. เป็นสถานพยาบาลที่มีการดำเนินการพัฒนาระบบคุณภาพบริการ ระบบใดระบบหนึ่ง

### 3.3.8 การบริหารจัดการ

1. การบริหารโครงการ

เพื่อให้มีเอกภาพในการบริหารจัดการ และลดความซ้ำซ้อนในระดับจังหวัด จึงให้มีคณะกรรมการดำเนินการ โครงการเป็นคณะเดียวกันกับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (คณะอนุกรรมการบริหารหลักประกันสุขภาพจังหวัด)

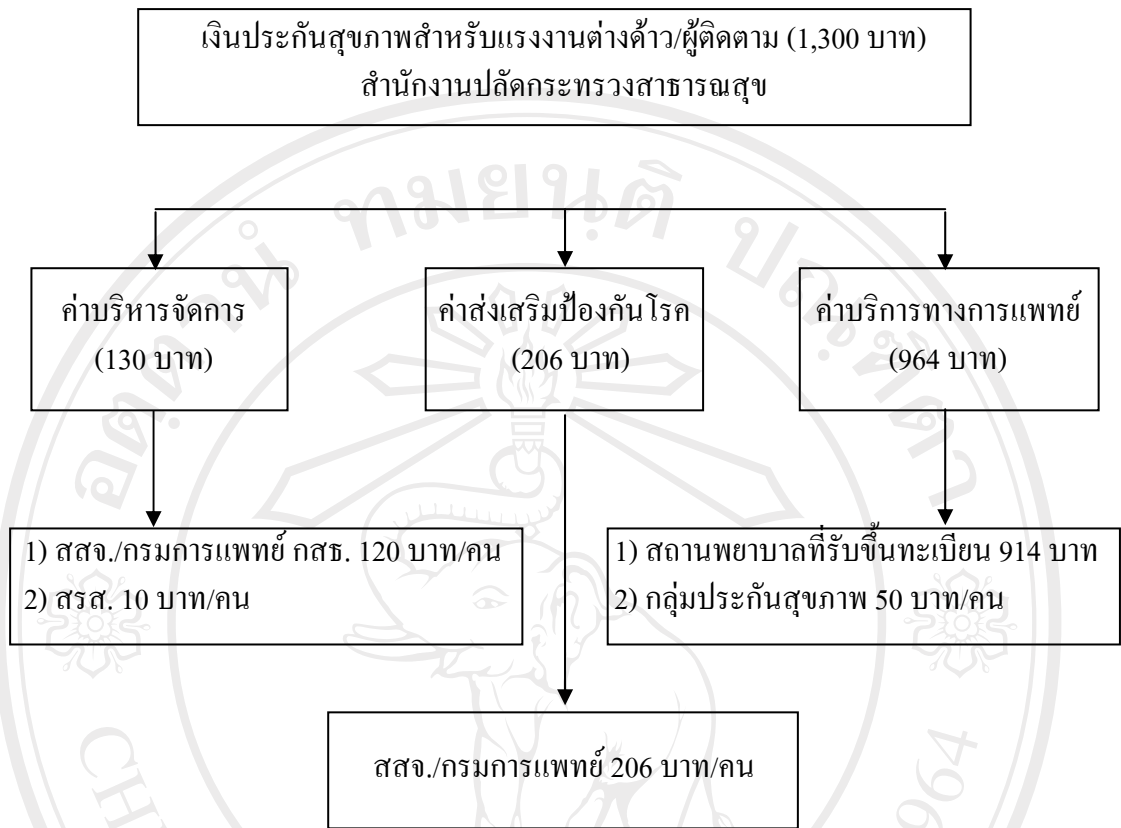
2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณให้ดำเนินการระบบเดียวกันทั้งกลุ่มผู้ที่มีใบอนุญาตทำงาน และกลุ่มผู้ติดตาม กระทรวงสาธารณสุขมอบหมายให้สถานพยาบาลที่รับประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว เป็นหน่วยดำเนินการจัดเก็บเงินค่าใช้จ่ายในการประกันสุขภาพเอง

### 3.3.9 ระบบการเงินการบัญชี

1. ให้มีบัญชีเงินประกันสุขภาพ สำหรับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สำหรับรับ – จ่าย เงินประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว แยกจากการดำเนินงานปกติ โดยให้สถานพยาบาลดำเนินการ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.3/4976 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2548 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา)

2. ค่ารักษาพยาบาล ให้จ่ายโดยการนำเงินบำรุงของสถานพยาบาลตามวิธีการที่กำหนด



ภาพ 3.1 แสดงระบบการเงินการบัญชีเงินประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว

ที่มา: มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว  
กระทรวงสาธารณสุข ปี 2550 (ใช้ได้ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2551)